A°. 1835. N°. 74.

SURINAAMSCHE Courant.

LETTERKUNDIG Dagblad.

Dingsdag den 15den September.

PARAMARIBO.

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen tot en met 29 Julij 1835.

Nederlanden.

AMSTERDAM, 21 Julij.

Sedert lang vertoonde de stad geen zoo militair aanzien als heden. De Dam, de Botermarkt, en alle plaatsen in den omtrek van het Huis van Arrest en het Paleis van Justitie, waren als bedekt met mobiele en stedelijke Schutterij, waaronder nog hier en daar kleine afdeelingen rijdende schutters en kurassiers, opgemerkt werden; zelfs in het paleis van Justitie ontmoette men bij elken voetstap wachtposten, en gedurende de pleidooijen had een piket schutterij in de zaal zelve van het hof post gevat.

De aanleiding tot dit vertoon van militaire magt, was de behandeling voor het Hof van Assises van de zaak van *Clemens Beekhorn*, *Justus Houthuyzen*, *Karel Hendrik Sluiter* en *Hendrik Volmer*, beschuldigd *van gewelddadigen en in vereeniging van meer dan twintig personen gepleegden wederstand tegen agenten van de openbare magt, werkzaam in de uitoefening hunner functien, en ter uitvoering der wetten en bevelen van het publiek gezag*. Zij zouden zich namelijk op 23 April ll. met geweld den toegang hebben willen verschaffen tot de zitting der correctionele regtbank, waarvoor, alstoen zekere *Rudolph Johannes Meijer* door de administratie gedagvaard was, omdat hij, als eigenaar van kleine perceelen; niet voldaan had aan de bepalingen van art. 24 § 3 der Wet op het personeel.

Na afloop der pleidooijen, begaf zich het hof naar de raadkamer, en bleef daar gedurende anderhalf uur vergaderd. Na deszelfs terugkomst in de zaal, werd door den griffier de verklaring van het hof voorgelezen; waarbij de twee laatste beschuldigden *niet schuldig* werden verklaard, zoodat zij bij ordonnantie van den President in vrijheid zijn gesteld. De beide eerste zijn mede niet schuldig verklaard aan den hun ten laste gelegden gewelddadigden tegenstand *in vereeniging van meer dan 20 personen gepleegd*, maar *schuldig* aan den tegenstand *in vereeniging van meer dan drie, maar minder dan twintig personen gepleegd*. Dien ten gevolge is ieder der twee eerste beschuldigden tot eene correctionnele gevangenis van een jaar veroordeeld.

Wij meenen hierbij te moeten voegen, dat op den dag der bovengemelde teregtzitting zoowel in het paleis van Justitie als in de geheele stad de volmaakste rust heeft geheerscht, en dat er zelfs geen schijn van eene poging is waargenomen, om de orde te verstoren.

— De Matigheids-Genootschappen, welke in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika zoo spoedig zijn toegenomen, en die aldaar niet minder dan 1,500,000 leden tellen, vinden ook in Engeland veel bijval. Van Februarij 1834 tot Februarij 1835, is het getal leden in Engeland met 37,000 personen vermeerderd. Het getal bedraagt er thans 110,525. In de stad Bristol alleen, alwaar dat genootschap in het voorgaande jaar 1,50 leden telde, is hetzelve in dit jaar met 1,000 personen vermeerderd. Zeer onlangs heeft men ook hier te lande het voorbeeld van Amerika en Engeland beginnen na te volgen, door de oprigting van een Matigheids-Genootschap te Utrecht, waarvan het plan het licht ziet.

— Uit Groningen schrijft men van den 22sten dezer:

» Heden had wederom het jaarlijksche zoo eigenaardige feest voor Doofstommen hier ter stede plaats, in de Noorderkerk, in tegenwoordigheid van eene overgroote menigte van inwoners en vreemdelingen.»

» De heer Dr. C. GUYOT opende hetzelve met eene belangrijke aanspraak, waarin Zijn Ed. herinnerde, hoe de stichter van dit Instituut voor Doofstommen, voor eene halve eeuw, hier begonnen was, van gehoor en spraak beroofde wezens te onderwijzen, en de eerste openlijke proef van dit onderwijs in 1785 met twee leerlingen, een Joden knaap en een Christen meisje, gegeven had; daarbij gewag makende van de verdiensten van Groninges ingezetenen, omtrent Doofstommen en deze stichting. Hierna gaven 160 kweekelingen proeven van hunne vorderingen in het schrijven, spreken, de woordenkennis, het zamenstellen en opstellen over verschillende onderwerpen, van de laagste klasse tot de hoogste opklimmende. Zeer keurige schriften en net uitgewerkte teekeningen vielen bijzonder in het oog. Dertig premiën, zoo voor goed gedrag als voor vorderingen in verschillende kundigheden en handwerken, werden nu uitgedeeld. — Aan de elf kweekelingen, welke dit Instituut verlaten, werd ieder een boekgeschenk en eene eervolle ontslagakte uitgereikt. — De Doofstomme Onderwijzer BEETS trad nu op, en wees in de zoo krachtige en uitdrukkelijke taal der gebaren een tafereel uit onze vaderlandsche geschiedenis: *Albrecht Beiling, of de aan zijn gegeven woord getrouwe held*, hetwelk daarna door verscheidene leerlingen in eene pantomime werd uitgevoerd.

Droeg dit de algemeene goedkeuing weg, niet minder voldeden de proeven van vorderingen in de zoo verschillende handwerken. — Meer dan wel andere jaren zag men zeer fraaije stukken, vooral van vrouwelijk handwerk, ten bewijze mede, dat men hier het aangename met het nuttigste steeds vereenigt. — En zoo houdt dan de menschlievende inrigting haren roem staande, dat zij van den beginne af aan (1790) het eerst van alle dergelijke inrigtingen in Europa en Amerika er op bedacht is geweest, deze ongelukkigen tevens in nuttige handwerken en bedrijven op te leiden. De spreker bedankte ten slotte de aanschouwers voor hunne tegenwoordigheid en wenschte den heer Mr. *H. O. Feith* en het Instituut geluk, daar Zijn Ed. op nieuw als mede-hoofddirecteur was ingekozen.

» De avond van dezen feestdag is door de kweekelingen in eene ware vrolijkheid, in het bijzijn van allen, die aan het Instituut verbonden zijn, doorgebragt, terwijl dezelve besloten werd door het afsteken van een schoon kunstvuurwerk, met de woorden prijkende: *Ter dankbare nagedachtenis aan Guyot*, hetwelk de gebroeders *van der Burgh*, vuurwerkmakers te Amsterdam, aan de kweekelingen ten geschenke hadden gezonden.

» Naar wij vernemen, zijn tegen de maand September wederom niet minder dan 22 ongelukkigen uit verschillende oorden van ons vaderland opgeroepen."

— Men meldt uit Zweifall, (kreit Montjoie) dat de Roomsch-Katholijke gemeente dier plaats korteling eene even schoone als zeldzame plegtigheid heeft gevierd, bestaande namenlijk daarin, dat vier echte paren, onder algemeene blijde deelneming, hunne gouden bruiloft vierden.

Frankrijk.

PARIJS, 21 Julij.

Een brief van Oran, dd. 4 Julij, deelt de volgende bijzonderheden mede nopens den deernisswaardigen strijd, in de nabuurschap dier stad onlangs voorgevallen:

Onze troepen waren van Sareletta, waar zij gekampeerd hadden, naar den oevers van den rivier de Sig post gaan vatten; de Generaal Tiezel hield slechts een veertigtal bevriende Arabische opperhoofden bij zich. Den 26sten Junij rukte de divisie voorwaarts en onmiddelijk geraakte men handgemeen; de vijandige Arabieren hadden eene der voordeeligste stellingen ingenomen, waar achter de infanterie van Abdel-Kader verscholen was. Een korstondige onberadenheid onder de voorhoede der infanterie veroorzaakte een in aantal vrij aanzienlijk verlies aan manschappen. De Kommandant der kavallerie deed aan het hoofd van een peloton eene charge, opdat inmiddels de infanterie zich zoude kunnen herstellen; doch op het oogenblik dat deze zijne beweging met den besten uitslag bekroond werd, tref een kogel het voorhoofd van dezen dapperen aanvoerder, ten gevolge waarvan hij aanstonds den geest gaf. Evenvel besliste eene door het 5de bataljon van het vreemden-legioen gewonnen hoogte de voorwaartsche beweging en den 27sten bevonden zich onze troepen in het kamp, waarin den vorigen dag Abdel-Kader nog gelegerd was. De Arabieren hebben hierbij aanmerkelijke verliezen geleden, aan onzen kant waren 92 manschappen, zoo gedood als gekwets, onder deze laatste 9 Officieren.

Het getal gekwetsten of zieken was echter groot ten aanzien van de middelen van transport, en er moesten eenige manoeuvres verrigt worden ten einde men een bezet punt bereiken konde, waar men tevens levensmiddelen kon bekomen. Den 28sten gingen de troepen vroeg in den morgen op marsch naar Arzew; de Arabieren die sedert middernacht romdom onze legerplaats gekruist hadden, hetgeen ons genoodzaakt had den ganschen nacht onder de wapenen te blijven, begonnen den aanval; zij vertoonden zich, als gewoonlijk, te

gelijk aan alle zijden der kolonne en waren ontelbaar. De kolonne hoewel zeer uitgestrekt, om de gekwetsen te beschutten, vervolgde haren marsch, verdedigd door tirailleurs en het vuur der artillerie. Maar de Arabieren hadden het houtgewas en de zaadvelden in alle rigtingen in brand gestoken; onze marsch werd hierdoor hoogst moeijelijk en weldra zagen wij ons genoodzaakt de rivier la Macta te naderen, welker omstreken zeer moerassig zijn. Op eene mijl afstands van de monding dezer rivier en 4 mijlen van Arzew in eenen hollen weg, verdubbelden de inboorlingen hunnen aanval met vernieuwden kracht. Het verlies van eenige caissons, de afwezendheid der garde-kompagnie bij de gewonden, die intusschen vooruitgezonden was tot het innemen eener stelling, lieten eene ruimte open, waar de Arabieren indrongen, de gewonden overvielen, hen vermoordden, terwijl de noodkreeten dezer ongelukkingen, en het schouwspel van dit moorddadig bloedvergieten bij eenige kompagnien eene plotselijke vrees deden ontstaan, welke zich ten laatste over de gansche krijgsmagt uitstrekte waaruit een volstrekte wanorde geboren werd, die met eenen overijlden aftogt een einde nam.

Onze troepen hebben zich, geheel en al verslagen bij Arzew, weder vereenigd; al wat rijtuig was is in de magt der vijanden gevallen. De caissons met de werktuigen der genie, de tenten, een stuk berggeschut, welks affuit bij het afschieten gesprongen en op eene caisson-geplaatst was, dit alles is achtergelaten. Ook heeft men een groot aantal geweren en ransels verloren. Zonder overdrijven kan ons verlies berekend worden op 500 manschappen aan dooden en gekwetsten, doch het getal dooden gaat dat der gewonden ver te boven.

De infanterie is over zee naar Oran wedergekeerd; die manschappen waren zonder schoeisel en halfdood van vermoeijenis; ook de artillerie is aan boord van eenige vaartuigen gegaan, maar den weg van Arzew naar Oran niet voor het vervoer van wagens geschikt is. De Generaal Trezel is met de ruiterij den 3den Julij over land terug gekomen.

In weerwil van onze geledene nederlaag had Abdel-Kader eenen niet minder harden kamp te doorstaan; de verwarring was bij de verschillende onder zijne bevelen geschaarde stammen, die in de twee laatste gevechten vele hunner aanvoerders verloren hebben, groot en algemeen. Met volhardenden moed en eenige versterking, zal men Abdel-Kader zoo al niet ten onder brengen, ten minste aan de ons onderworpen stammen eene voortdurende rust kunnen verzekeren en onze volstrekte heerschappij over het gewest van Oran voorbereiden.

De Arabieren, die ons aangevallen zijn, telden omstreeks 5000 manschappen, die alle forsch en wel gewapend waren. Onze aftogt is niet te wijten aan de overhand die hunne wapenen bevochten hebben, maar welaan de zamenstelling onzer kolonne. Zie hier eene opgave der troepen welke hieraan deel genomen hebben: 1 bat. van het 66ste reg. van linie; een Italiaansch bataljon, bestaande uit 6 kompagnien, een totaal daarstellende van 480 man; 3 kompagnien Polen en 7 kompagnien van het bat. ligte inf. van Afrika; kavallerie, Afrikaansche jagers, 350 ruiters; een komp. Turksche infanterie; een komp. van de genie; drie stukken veldgeschut en drie berghouwitsers.

— Sedert eenigen tijd is te Parijs, in de rue d'Alger, een winkel geopend, waar de Prinsessen Osinska, Czartoryska, de schoone gemalin des dichters Mizkiewicz en andere Poolsche dames afwisselend de door haar vervaardigde handwerken en kunstvoorwerpen zelve verkoopen, ten behoeve hare minvermogende landgenooten. De bekende Officier der artillerie, Prins Cretwertynski, is aldaar winkelbediende.

Beursberigt van Amsterdam.

SUIKER. — Voor Surinaamsch is besteed f31½ tot 36½. Men kan de omzettingen berekenen op circa 600 vaten Surinaamsch.

KOFFIJ. — Surinaamsch ordinair en gemeen 40 a 44 cts.; goed ordinair 46 a 47 cts.; fijn ordinair 48 a 49 cts.; middel 53 a 54 cts. en blaauw 55 a 56 cts.

KATOEN, was in de laatste twee weken zeer stil; de omzettingen waren ten gevolge der weinige orders onbeduidend. De voorraad bestaat op heden (21 Julij) in 300 balen Surinaamsch en 30 dito Nickerie.

PUBLIEKE VEILINGEN.

Ten Huize van den Vendumeester M. A. KEIJSER, Vrijdag, den 11 September 1835.

Het Huis en Erf, gelegen aan de Voorstad *Zeelandia*, Lo. A. Nus 66 en 67, aankomende de Erven F. C. Forberger geb. de L'Isle. — *f* 880. — *T. M. Schotborgh.*

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 11den dezer, het Schip *Susanna Maria*, Kapt. C. Spiegelberg qq., van Amsterdam, hebbende 41 dagen reis; Passagiers: Mejufvrouw RACHEL VAN EMDEN en de Heeren ROBERT STEVENSON, JOHN CLARK, ROBERT TAYLOR, ANDREW ALLAN en JOHN GROSNIE.

Den 14den, de Nederlandsche Schoener *Nes*, Kapt. B. Taijlor.

Idem, de Nederlandsche Schoener *Buckleburij*, Kapt. *Tilly Gregorij*, beiden van Coronie.

UITGEKLAARD.

Den 9den, het Schip *Dina Maria*, Kapt. A. Ahlers Jr. naar Amsterdam; lading: 46 vaten en 1781 balen koffij, 6 vaten en 281 balen gebroken Koffij, 4 balen schoone Katoen, 94 balen Kakao, 52 balen Rijst en 1350 pond Koper. — Met hetzelve zijn als Passagiers vertrokken: de Heeren A. HALBERSTADT, A. J. POSNANKIE en den minderjarige J. A. AHLERS.

ADVERTENTIEN.

Het COLLEGIUM MEDICUM, Mejufvrouw CHARLOTTE STIERLING, na afgelegd Examen als *VROEDVROUW* in deze Kolonie geadmitteerd hebbende, zoo wordt hiervan de daarbij belanghebbenden kennis gegeven.

Paramaribo, 9 September 1835.

De Scriba van het Collegium Medicum,
H. H. DIEPERINK.

(36871) De KURATOR en WEESMEESTER der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer* dezer Kolonie, zal op Vrijdag den 18den dezer, des namiddags ten *vier* uren, ten Sterfhuize en voor rekening den gemeenschappelijken Boedel ALBERTUS HUSKUS en voor-overledene Echtgenoote J. C. F. C. M. SIBOLT, door den Vendumeester S. F. FLU, doen voortgaan met de publieke verkoop van: *MEUBELAIRE GOEDEREN, MANS en VROUWEN KLEEDEREN, WINKELWAREN, enz. enz.*

Alsmede de Negerin LOUIZA, met hare Kinderen ANTJE en ARLEQUIN, aankomende den minderjarige EDUARD CAREL en JOHAN ALBERT CONSTANT VAN DER SPIJK HUSKUS.

Paramaribo, 15 September 1835.

C. A. FISCO,
2de *Commies.*

(37321) De Exploiteur bij het Geregtshof te *Suriname*, zal op Vrijdag den 18den September 1835, des voormiddags *negen* uren, ter Kastelenije van gemeld Geregtshof, publiek bij Executie verkoopen:

De Plantaadje *BEUDSLUST, cum annexis*, gelegen aan het gedolven Kanaal van *Matappica*, tusschen de Plantaadje *Linonia* en *Vadersorg*; aankomende den Boedel wijlen HENDRIK STENHUIJS; — liggende de Inventarissen van hetzelve Effect, voor belanghebbenden, ten Kantore van den ondergeteekenden, ter *visie.*

Paramaribo, 12 September 1835.

R. GOLLENSTEDE,
Exploiteur.

(36877) Op den 1sten Julij beviel te *Amsterdam*, voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*, LOUISA CARTER, Echtgenote van

C. A. ROMAN.

(36879) Wordt bij publieke inschrijving aan de meest biedende, (mits goedgekeurd wordende) te koop aangeboden, van Plantaadje *Mijn Vermaak*:

p. m. 7000 ℔ heele witte bast
» » 2300 » » zwarte »
» » 1100 » gebroken
» » 300 » gruis
} KOFFIJ.

Waarvan de inschrijvings-billetten ter Griffie van het Geregtshof alhier (alwaar de monsters zijn te bezigtigen) zullen worden aangenomen, tot Donderdag den 17den dezer, des namiddags ten *een* uren, en den 18den daaraanvolgende ten overstaan van Heeren Gecommitteerde Raden uit het Geregtshof zullen worden geopend.

De Kooper zal *f* 1 voor iedere ledige baal vergoeden.

Paramaribo, den 13 September 1835.

H. KAMERLING,
e. s. Sekwester.

(36878) **F. J. BINK** *qq.* heeft ontvangen per het Schip *Susanna Maria*, Kapt. J. F. SPIEGELBERG en biedt te *koop* aan:

Beste vriesch Boter; zoetemelksche-, komijne- en edammer Kazen; Pater en Rookvleesch; Zoutvleesch en Spek in ¼ tonnen; Rolpens; Sausijsen; Pekelworst; Saucijse de Bologne; Hammen; gedroogde Vruchten en Anchovisch.

Zwarte en blaauwe lakensche Rokken; Jassen van differente kleuren; blaauwe lakensche Kabaatjes; gekleurde Piqué Vesten en Lakens in soorten, enz.

En verder nog in voorraad:

BYOUTERIEN; Schilderijen; Eau de Cologne; koperen Waschbakken en Evenwigten; Lampen Ballonnetjes en Glazen en dito Kousjes; Mans-, Vrouwen- en Kinderen Schoenen; vilten Mans en Jongens Hoeden; Negerpijpen; Koffijzakken; Veldaxen; Jappen; Houweelen; geelhechte Houwers en Koffijmolens; lijn Olie; Witlood en differente andere Verfwaren.

Madera-, Rijnsche en Roodewijn; witte Brandewijn en Jenever in kelders à 10 en 12 stoopen en meer andere Goederen.

J. H. GILHUIJS

heeft per de *Susanna Maria*, Kapt. SPIEGELBERG ontvangen.

Ham; Boter; zoetemelksche Kaas; Rook en Patervleesch; Saucijs de Bologne; Ossetongen; Rook en Pekelspek; Pekelvleesch in ¼ tonnen; Saucijsjes en Rolpens in vatjes; ingelegde Groenten; nieuwe Haring; Banket; en Suikergoed; Siroop de Punsch; halve vaten Bier en meer andere Artikelen.

Nog voorradig:

Likeuren; Broodsuiker; alle soorten van Dranken; Glaswerk; enz., enz.; en een CRISTALLE KROON met *zes* lichten (36884)

Paramaribo, 14 September 1835.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Wilhelmina*, Kapt. J. N. Klink. — Adres bij *Gebr. Rijne*. — Sluit HEDEN.

Het Schip *Maria Anna*, Kapt. E. P. Brons. — Adres bij *Gebr. Rijne*.

Het Schip *Wilhelmina en Maria*, Kapt. J. C. Atkes. — Adres bij J. *L. Gellée*.

Het Schip *Minerva*, Kapt. J. J. Kiers. — Adres bij *J. L. Gellée*. — Sluit ultimo dezer.

Het Schip *de Verwachting*, Kapt. E. D. Dekker. — Adres bij *Leysner en Scheffer*. — Sluit HEDEN.

Het Schip *Koophandel*, Kapt. F. Popken. — Adres bij *Leysner en Scheffer*.

Het Schip *Zorgvuldigheid*, Kapt. J. J. Brouwer. — Adres bij *B. C. Lobato*. — Sluit 28 September.

Het Schip *Jeannette*, Kapt. T. Bodeman. — Adres bij *M. M. Curiel*.

Het Schip *Margaretha*, Kapt. H. Hagen. — Adres bij *van West en de Hart*. — Sluit ab dezer.

Ter Drukkerij van FUCHS & Co.